

Zangvogels

Junior
INFORMATIE
Documentatiecentrum

1 Een vogelconcert

Als je in de lente op een mooie dag vroeg opstaat, krijg je een gratis concert. Overal hoor je zangvogels zingen. De roodborst fluit zijn liedje vanuit de struiken. Vanaf de punt van een dak zingt een merel uit volle borst.

Het lied van zangvogels verschilt per soort. De nachtegaal is een operazanger. Hij verzint steeds wat anders, met uithalen en rollers. De spreeuw kwettert als een rapper, soms met wijsjes die hij van andere vogels leent. Als je oefent, kun je de soorten zangvogels aan hun zang herkennen. De tjiftjaf maakt het je makkelijk: die zingt zijn eigen naam, steeds opnieuw.

Krassende zangers

Maar niet alle vogels die je hoort zijn zangvogels. Een koerende duif bijvoorbeeld hoort er niet bij. Net zo min als een mauwende buizerd, een roffelende specht of een roepende koekoek. Door dieren van buiten en van binnen te bekijken en te vergelijken, bepalen biologen of soorten familie van elkaar zijn of niet. Bij zangvogels is de bouw van de poten bijvoorbeeld belangrijk. En ook de binnenkant van de keel. Daar zit iets dat ervoor zorgt dat zangvogels zo goed kunnen zingen. Ondanks die speciale keel zijn niet alle zangvogels goed bij stem. De kraai en de raaf zijn zangvogels, maar echt goed zingen kunnen ze niet.

Een zingende merelman zoekt vaak een hoge plek op. Dan klinkt zijn lied nog beter.

Tip

Op de website van Vogelbescherming staat een handige vogelgids. Daarin kun je ook van bijna alle soorten zangvogels uit Nederland en België de zang horen. Ga naar vogelbescherming.nl en dan naar 'Ontdek vogels'.

3 Van teen tot keel

De grootste zangvogels zijn de raven. De dikbekraaf uit Afrika is met 65 centimeter en anderhalve kilo nog een maatje groter dan de raaf die je hier ziet. De allerkleinste zangvogel is de kortstaartdwergtiran. Dit zangvogeltje van nauwelijks 4 gram leeft in de regenwouden van Zuid-Amerika. Hij is van staart tot snavelpunt iets meer dan 6 centimeter lang. Het kleinste zangvogeltje van hier, de goudhaan, is niet veel groter.

Saaie en fraaie veren

Veel zangvogels zijn onopvallend bruin. Dat is als ze stilzitten een goede **schutkleur**, zodat vijanden ze niet zo makkelijk zien. Maar er zijn ook zangvogels met opvallend gekleurde veren.

Soms zien de mannetjes en vrouwtjes van de zangvogels er hetzelfde uit. Van de karekiet zijn de man en de vrouw allebei bruin en mevrouw roodborst lijkt precies op meneer. Er zijn ook zangvogels waarbij het verschil tussen man en vrouw wel te zien is. In dat geval is het mannetje altijd opvallender en feller gekleurd dan het vrouwtje. Bij paradijsvogels, zangvogels uit Nieuw-Guinea en gebieden eromheen in Azië en Australië, is het verschil enorm.

Speciale tenen

Net als de meeste andere vogels hebben zangvogels aan elke poot vier tenen. Drie tenen wijzen naar voren, één recht naar achteren. Elke teen eindigt in een lange nagel. Aan de buitenkant lijken de

poten van zangvogels niet zo speciaal, maar aan de binnenkant zijn ze dat wel. Er zitten bijzondere **pezen** in. Als een zangvogel op een dun takje gaat zitten, trekken die taaie kabeltjes tussen de botten de tenen vanzelf krom. Zo blijft een zangvogel op een tak zitten, zonder dat het kracht kost. Vliegt hij op, dan buigen de tenen vanzelf weer recht. Heel handig, die automatische voeten.

Als een zangvogel gaat zitten, trekken de tenen vanzelf krom. Zo kan de vogel zonder moeite op een tak slapen.

Zangvogels

Meer dan de helft van alle vogelsoorten hoort bij de zangvogels en elk zingt zijn eigen lied. Het geheim van deze vogels zit diep in hun keel. Maar wist je dat er ook zangvogels zijn die niet goed bij stem zijn? Dat er soorten zijn die beter dansen dan zingen? Dat ze tijdens hun slaap nooit van een tak vallen? En dat jonge zangvogeltjes niet kunnen zingen, maar wel erg goed kunnen zeuren?

Op www.docukit.nl vind je nog veel meer leuke boeken!

